

РЕЦЕНЗИЯ

от: доц. д-р Вихра Димитрова Димитрова

Висше училище по телекомуникации и пощи

Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.7. „Администрация и управление“

Относно: дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ катедра „Администрация и управление“, ВСУ „Черноризец Храбър“.

Автор на дисертационния труд: ШАРОН ЛАВИ СЕГЕВ

Тема на дисертационния труд: ВЛИЯНИЕ НА ТРАНСФОРМАЦИОННОТО ЛИДЕРСТВО ВЪРХУ ОРГАНИЗАЦИОННИЯ АНГАЖИМЕНТ И ОРГАНИЗАЦИОННОТО ГРАЖДАНСКО ПОВЕДЕНИЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на Научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед №194/27.03.2026г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“.

1. Кратка информация за докторанта.

Докторант Шарон Лави Сегев придобива бакалавърска степен по „Образование“ в Levinsky College of Education през 2006г. През 2012г. получава магистърска степен по образователен мениджмънт от Kibbutzim College. От 2021г. е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Администрация и управление“ в докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ към факултет „Социални, стопански и компютърни науки“ на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“.

Професионалното развитие на кандидата е тясно свързано с образованието и образователния мениджмънт. В периода 2006-2016г. Шарон Сегев работи като гимназиален учител по английски език. От 2017 – 2019г. заема поста директор на училище, където придобива опит в подбор на персонала, професионално напътствие на екипа, финансови, педагогически и логистични аспекти на управлението. От 2021г. е бизнес партньор по човешките ресурси в „Reacheffect“ ООД, където развива инициативи за насърчаване на ангажираността и удовлетвореността на служителите, организирайки тийм билдинги и създавайки възможности за отворена комуникация. Едновременно заема и позицията вицепрезидент на Младежки движение „Ноам“, отговаряйки за стратегическите планове и партньорствата с образователни и външни партньори.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд.

Дисертационният труд е структуриран в увод, три глави и заключение и е с общ обем от 170 страници. Основният текст съдържа 12

таблицы, 2 приложения и 3 фигури. Списъкът на използваната литература включва общо 190 източника.

Основната теза в дисертационния труд е, че трансформационното лидерство може да оказва влияние върху организационната ангажираност и организационното гражданско поведение на учителите. Същевременно се приема, че силата на тази връзка може да зависи от контекстуални организационни фактори в рамките на образователната система.

Целта на дисертационния труд е свързана с изследване на връзката между трансформационното лидерство, организационната ангажираност и организационното гражданско поведение в контекста на израелските училища, като конкретните задачи са насочени към установяване на ключовите лидерски характеристики, анализ на съвременните теоретични постановки и разработване на модел за трансформационна управленска компетентност.

Първа глава на дисертационния труд е посветена на теоретико-методологичните аспекти на прилагането на трансформационното лидерство като обект на изследването. В нея се разглеждат теоретичните основи на трансформационното лидерство и се анализира неговото потенциално влияние върху организационната ангажираност и организационното гражданско поведение. Направеният цялостен анализ на проблемната ситуация, с акцент върху съществената роля на училищното лидерство за насърчаване на организационната ангажираност и организационното гражданско поведение в израелските училища, говори за задълбочено познаване на изследваната тематика.

Във **втора глава** се анализират и оценяват затрудненията, пред които е изправена образователната система в Израел, особено по отношение на мотивацията на учителите и повишаването на тяхната ангажираност.

Разгледани са и предложените алтернативни възможности за решаване на тези проблеми, като акцент върху вътрешната мотивация и децентрализацията на управлението. Очертани са възможни насоки за решаване на проблема, свързан с повишаването на удовлетвореността на учителите чрез лидерство, а именно приспособяване на лидерските стилове към местния културен контекст и осигуряване на съответствие между лидерските практики и специфичните потребности и ценности на общността. Авторката развива становището, че трансформационното лидерство има съществено значение за справянето с мотивационните предизвикателства в израелската образователна система.

Глава трета от дисертационния труд представя резултатите от проведеното емпирично изследване, насочено към анализ на връзките между трансформационното лидерство, организационната ангажираност и организационното гражданско поведение в израелските градски училища. Разгледани са концептуална рамка и хипотези, след което са представени демографските данни за учителите, включени в изследването, както и задълбочен анализ на трите изследвани променливи. В изследването участват 110 респонденти, а за събирането на данни са подбрани три въпросника, чрез които се измерват елементите в концептуалната рамка на изследването. Емпиричните резултати от изследването са изложени в съответствие с изследователските хипотези и се основават на дескриптивна статистика, корелационен анализ и регресионен анализ.

В **заключението** се обобщава, че трансформационното лидерство, макар и ценен стил на ръководство, само по себе си не е достатъчно, за да обясни различията в учителската ангажираност и организационното поведение. Резултатите показват, че училищата не следва да разчитат единствено на трансформационното лидерство за подобряване на

организационните резултати. Необходим е по-цялостен подход, който да включва по-широк кръг лидерски практики, организационни структури и контекстуални форми на подкрепа.

Научните резултати от проведеното изследване и направените изводи са с висока теоретична и практическа стойност. Използваната методология е подходяща и напълно съобразена с поставените задачи.

Представеният дисертационен труд е теоретично обоснован и базиран на наличната световна литература, което гарантира неговата актуалност и пълнота. Направено е задълбочено проучване и анализ на голям брой литературни източници. Проведено е емпирично изследване за събиране и анализ на данни, както и за формулиране на изводи. В резултат на изследването са изготвени и препоръки за практическо реализиране на изведените приоритетни области.

3. Актуалност на дисертационния труд и степен на познаване на изследвания от докторанта научен проблем.

Темата на дисертационния труд се ползва с висока степен на актуалност, която произтича от нарастващата необходимост от усъвършенстване на лидерските практики в образователните институции и от повишаване на професионалната ангажираност на учителите.

Трансформационното лидерство често се представя като лидерски стил, способен да насърчава подобно поведение. Емпиричните данни относно неговата ефективност в образователна среда обаче остават нееднозначни. Поради това изследването на тази връзка в контекста на израелските училища допринася за по-широкото разбиране на ефективността на лидерството в образованието.

Шарон Сегев демонстрира отлично познаване на изследвания научен проблем и способност за анализ, теоретични изводи и препоръки с практическа стойност. Докторант Сегев подходящо е дефинирала обекта и предмета на дисертационния труд, като умело е определила задачите и методологията, посредством която е постигнала резултатите в дисертационния труд и претендираните приноси.

Представеният от автора дисертационен труд и включените анализи, изследвания и изводи говорят за дълбоко познаване на разглежданата проблематика, способност за анализ и синтез, научен стил, последователност и устойчив изследователски интерес към тематиката.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси.

В научното творчество на докторант Шарон Сегев се открояват следните приноси с теоретичен и практико-приложен характер:

Теоретични приноси:

- ✓ Цялостен теоретичен анализ на трансформационното лидерство в образователните организации;
- ✓ Разработване на концептуална рамка за изследване на лидерството и поведението на учителите в образователните организации;
- ✓ Критично преосмисляне на приеманата връзка между трансформационното лидерство, организационната ангажираност и организационното гражданско поведение.

Приноси с практико-приложен характер:

- ✓ Установяване на контекстуални фактори, влияещи върху организационното поведение на учителите.
- ✓ Разработване на препоръки и методически насоки за бъдещи изследвания.

Приемам формулираните от докторанта приноси, които са с висока значимост за науката и практиката.

5. Оценка на публикациите по дисертационния труд.

Наред с дисертационния труд, докторант Шарон Сегев представя и **3 броя самостоятелни** научни публикации:

- Sharon Lavy (2023) An investigation of the effectiveness of transformational leadership
- Sharon Lavy (2024) The Impact of Transformational Leadership on Educational Citizen Groups: A Study on Dedication and Civic Behavior.

Представените научни трудове отговарят на тематиката на професионално направление 3.7. Администрация и управление; докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

От прегледа на представените материали проличава систематичен подход при проучване и обобщение на изследваната проблематика от страна на докторанта.

При спазване на националните нормативни изисквания и вътрешните правила е извършена цялостната проверка на представените за участие в конкурса материали, като е **валидирано авторството на текстове** след извършена надлежна проверка установяване липсата на плагиатство.

0

6. Оценка на автореферата.

Авторефератът е с обем 59 страници и е изготвен съгласно изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Авторефератът е добре структуриран и отразява основната цел, задачи,

0

i

g

методология, резултати и заключения от научното изследване. Качествената оценка за разработения автореферат е изцяло положителна.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки и въпроси към представения дисертационен труд. Бих си позволила за отправя следните препоръки:

- Предвид актуалността и практическата насоченост на научната продукция, препоръчвам на докторанта да продължи да публикува в престижни реферирани чуждестранни и национални издания за популяризиране на своите научни изследвания;
- Да се разшири внедряването в практиката на научните постижения на докторанта.

Отправените препоръки не намаляват достойнствата на разработения дисертационен труд, а целят да подпомогнат докторанта в бъдещата му научна дейност.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд и научни публикации изцяло отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му.

Имайки предвид гореизложеното, изразявам положителната си оценка за научната работа на докторанта и постигнатите от нея резултати и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен **„доктор“ на Шарон Лави Сегев в професионално направление 3.7. Администрация и управление, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.**

Рецензент:

/доц. д-р Вихра Димитрова/